

3 ГОСПОДАРКИ ПЕТРУШЕВИЧІВЦЬ У ВІДНІ.

Повинна стати про "господарку" Петрушевичів у Відні і спарку між ними передруковано в "Народній Воля". Іван С., з яким полемізує автор цієї статті, є відомий редактор др. Кирило Трильовський. Стаття в "Н. В." звучить:

Нарешті, заговорили Валашова осталих, заговорили на відносному брудному, але так голосно що аж в Америці пошука.

Якщо доброзич Іван С. востаннє на останню розмову нам згорським неперем, що робить-поборює "наші" у Відні Як виглядає з його тону і способу писати, він стоїть дуже близько самого "нашого" пана диктатора і його "уноважених" панів міністрів. Судячи по тому, що він тронув за пізно вибрані з і звідомленнями, не треба бути аж мато муляром політиком, щоб не догадатись, що ту входить в гру порожняк а Івана С. з галицьким урядом.

Самою повість д. С. прислали до "Народного Слова" і воно помістило її в 31-му числі з 3. серпня с. р. Займає вона чотири колонки через цілу сторінку, і над вітками з неї варта застановитись.

На самому вступі пановий автор застановляє ся, чи до братів за океаном писати правду, повну правду без прикрас — чи дещо замовчати, а дещо прикрасити, так щоб не викликали занепад та неохоти? Видно, що він має на це думки, котрим треба бачитись, які "прикрасували" б правду.

"Наші брати Американці зложили прешіна над 110000 доларів для оборони рідної землі — то не можна їх чейже знеохотувати та казати: не так зробили з тими як треба, можна було сирни гришки делько більше зробити!" — Так потішає нас наш хитрий приятель. Сухається, каже дитинки: пані бачки ледки і жарно-тривинки, марнуєте нашу працю, але нам того сказати не можна, бо ви не знаєте і не знатимете ся та перестанете давати гроші. Правда, ви гарно списалися, яючи нашому урядови 110 тисяч доларів, "але се нічим проти того, що могли бати дати, тай — скажимо правду відразу — проти того, що ви повинні дати". Видно, що д. С. визнає "Регію Цірности", що досі не ніхто так по широму не заговорив до нас і про нас.

Бачка для чемних дітей.

Щоби нас чемних дітей відразу дуже не здурили, д. С. оповідає нам бачку про Чеху Войтіха: Наврстка, котрий зі своєю жінкою викладєть аїт гірко заробива шість доларів (а рідні вони тут були лише 2 пів гульденів) і за сі гроші закладає в Празі великий музей, в котрім — о, крім м. пр. славного віддаю ярусського і китайського — є ще і віддаї гульдуальський. Цей 40-міліоновий український наряд не має такого гульдуальського музею (від ложки та конюки до найшугудернішого криста та топиріша), а що найцікавіше: над 800 українських студентів живе в Празі, а про сей музей... не знають! Дивний той музей з його величчю і дешевістю, але українські студенти се дивиний мабудь, коли не хочуть про него знати?

Дешево "визволяють" Рідний Край.

Справа Галицької Держави, каже д. С., стоїть погано, бо Польки кажуть нашу землю як в кілках, а за ними стоїть Франція і Мала але сильна Антанта. "Але що найгірше: саме в найгорячіший час, а це генувальські конференції, перед нею і по ній — сам край — як вода в рот набран, притяє ся, затис. Бо край помало являєсь в дову неволю, а загад нашої інтелігенції, кравей (бо є і славні діячів) кинує ся на роблене грошай: збивають гроші і грають в карти попи, збивають гроші адвокати а є також промисловці, що мають вже далі не бідувати а мільярди. Найбільше се мілає мужик, бо на нім не лиш свої роблять інтереси, але і Ляхи ревікують в його та в немародатний спосіб стгають данину. "Як бачимо, панам і в печці не дико, а з мужика і в раю шкуру заруть."

"Та власне ті славні діячки, (т. є. інтелігенція) роблять дико, переводять тайну організацію і тутотуть се до ірландської боротьби. Але що їм на перешкод стоїть — се брак грошей, без котрих таку тайну, а через се дуже дорого, роботу — годі переводити."

"З Американських, до Відня пересланих грошей — доперва недовго — пішло до краю на тайну роботу заедани 2 мільони австр. корон, то є. 500 тисяч польських марок". Пан мілаючи польських марок — риньеть ся \$70. Отже, коли із зібраних 110 тисяч доларів аж таку суму пісано на боротьбу в Рідному Краю, або 63 центи на кождо тисячу доларів, то даруйте, але Жид або Циган такі лідше "визволяв бй". Здасть ся, до бродію С., що власне-се є нічим проти того, що американські Українці дади, і як що Ваші віденські "бачки наряду" і на будуче так думають "визволяти" Рідний Край, а повна риб, що не німає, то краще хай собі спокійно сидять в Відні і суди до Америки — за гримми не риньуть ся. Пан "амбасадор" Мишута прислав ся на конференції у Філадельфії, на котрій заложено "Об'єднані" і ухвадено збирати для пана диктатора ще 30-тисячний фонд, що з бондів дано великі суми на боротьбу в Рідному Краю. Наслідком того "об'єднанні" ухвадили зачати і вже зачали збірку шовно згаданого фонду. А ту виходить, що пан диктатор і його фамілія ратують самі себе.

Чи не стає, чи не ганьба, дати \$70 на визвольну роботу в Рідному Краю, тоді як "амбасадори" в Америці "міністри" у Відні побирають тисячі доларів?

Панів "міністрів" боїть ся визвольної роботи в Галичці.

Наші брати Американці чемні дітотки і їх "не можна знеохотувати і зневіривати, бо перестануть давати гроші — думє д. С., але їх можна заохотити подвигами одного пана міністра Селезінки.

"І не лиш, що грошей не давано, але і підручників до ірландської боротьби досі не видано, — каже дальше д. С. — а коли на Чехак поставта між двома групами нашого айської організації, що на власну руку приготувала такі підручники, то Селезінка, сестричце, і міністер йини "диктатора" — ривавяз ту організації, яко — бальшівську!

Вагага! — що се жодина набродила на білім тілі недовбитки нашої армії, Чехак, сего би і на воловий шкіри не був би годен списати! І не дико; перед його дені, що се був модий конципент адвокатський, австр. урядник проінитовий в резерві, дуже добрий аранжер від коломийки. Але воєнна робота се не фігури коломийкові! Добрий дуже до роліни Петрушевичів зробив його перед двома роками великим чоловіком, та як шпінгера свого бз. п. Галиччана зробив міністром справ внутрішніх, а братичана свого Івана Петрушевича — дуже впливовим начальником своєї канцелярії! Потім вони зібрані собі єще кількох зблиників Пидвишнього, котрого зблиника міністром (головноуповноваженим диктатора "для звязку з краєм"), а сей такі дуринні виспував до краю і такі інтриги робив, що аж край заждав його усунення. І що за перфіва фамілійної кайки! Яому забрано тизьку "гозовнуноваженого", але задержано далі при тій самій рефераті і при тій самій пенсії! З краю зродило дурня, а тепер таку саму комедію робить "ся з Селезінкою, котрого край хоче конче позбутись".

Я умисно наводжу цілі уступ про діяльність пана "міністра", Селезінки і других, щоби показати, якими до-погішкарими вістями хоче д. С. "доходити і пладьорити" братів Американців". Що він має на цілі, не трудно догадатись. Певна річ, що йому о се ходило, то він не був би мовчав через цілий три роки, коли бачив як "фамілійна кайка" збираєть ся виводити і виводить із стайні коти і апелювати тепер до американських Українців, щоби замикали свій-ий же за піано. А шкода, що д. С. старий політик і борсь за правду. (Дарма, що ховаєть ся за псевдонім, бо ту кожний, хто інтересує ся громадським життям відразу бачить, що такий Іван С.) Шановному авторови проходить ся головою, щоби до жолоба було допущено, по при "фамілійну кайку", се я нефамалянтин. От і все о що йому яде. Яка з того користь буде для українського громадянства, ані не каже. Але очевидно, що хіба така, що замість пенсії для десяти міністрів, бідний "пан диктатор" муся би давати пенсію се кільком десяткам міністрів з поза фамілії, а такий міністерський штаб наїть для Петрушевича за великий. Для американських Українців мале число міністрів у Відні вигідніше, бо чим їх менше буде, тим менше Петрушевич буде домагат ся грошей на їх удержаня. Домагати ся-ж від його, щоби він давав пенсії чужим, зі шкодою для власної родини, було би несправедливо, бо свій за своїм себе повинен стояти.

Третину бюджету зїдає фамілія: — 2 мільони пенсії на місяць з підписування.

Іван С. оповідає нам, як то на засіданні Законодальної Групи Національної Ради, пп. Вітик і Крушельницький безоглядно, а пп. Назарук і Трильовський осторожно, набирали узда Петрушевича. Пан Назарук навів потрафити сказати: "Пане Президенте! Ваша фамілія зїдає трету частє нашого бюджету!" Дивно, що п. Назарук такий відвадливий. Він-же ще недавно обожав "пана президента". Він підписував відозву за болами, хоч знав що третина "поширки" піде для фамілії Петрушевича, а тільки менше як півтора-тисячка часточка сеї устї грошей з продажі бондів піде на визвольну роботу в Рідному Краю. Але "Назарукові така остра критика уходить! його боїть ся, бо він знає много тайн, а крім того всі засіданя і конференції точно записує". Значить, там між "нашими" таки зловора собака законодавця і тільки в треба, щоби в Назарук посварили ся з паном диктатором, то мн ту довідмає се цілках рійні. Та, здасть ся, заки до того дїяє, то другі впердять пана міністра, бо не тільки він сам точно записує.

Каже д. С. що "Нарівав також Назарук, що хоч є шефом пропаганди, то нічо не годен вїдяти, бо пропаганда є... аж шість, а кождо робить на свою руку, що хоче! І так без його відома видано нарешті по українські другу частину "Кривавої Книги", але аж в 5 тисячах, що аїо масу грошей, але не видано ані у французській ані в англійській мові. До краю се книжки вислати не можна, а для Америки досі одна тисяча!"

А дальше д. С. потішає нас, що "І до Женєви, і до Генуї і до Монахова та-Прагу на конгрес тов. літні (ніш) ідиди наші люди без сях страшнийх кровавих доказів польського зверства!"

До речі кажучи, і ту не сміємо вимчуть, щоби він був парламентарний. І тих противників не мало: "близькі трудювці, а далі Буквинці, радїкалі, і селянські радїкалі, навіть Брайтер та соціалісти Вітик і Крушельницький противні диктатурі". Однак у них чому не має сили чи відваги зробити лад з "диктатором" і вони чекають на "брата Американця", та як чекади і чекають аж Ти істер, презеріер, судїани, пани римські і аїко зна хто збудуть українську державу. Вони, блаженні віруючі, вірять, що "Брати Американці" совоїть чуда і чуда!

"Тоді здійсниться робота і там скажуть ірландська віде іншим темпом".

Забувають тільки на одно, що ми до Америки не того приїжди, чого вони до Відня, а саме не політику робити.

Нам до віденського багня для нівого.

Отже нам, українським імїгрантам в Америці, треба запровадувати "парламентаризм" у Відні. Де-ж нам його навчати ся, коли ту в Америці про такі віденський дивоголя не чувають? Тай чи пан диктатор слоце нас послухати, коли він не слухає той самої Ради, від котрої виводить свої права на диктатуру?

Насамперед д. С., коли звертаєть ся до нас за поміччю в такій важкій справі, як реформа "віденської влади", то повинен, не ховаючись, сказати ясно, хто він такий і означити близьке, які злочинні пороки Петрушевич, і з своєю "фамілійною кайкою" і яку зарплату він, (д. С.) рідом з своїми товаришами дає, що "парламентарний кабинет" воїлжих злочинів продовжувати не буде?

Ми то добре розуміємо, що Українська Національна Рада в Галичці не може ясно, від теперішню пору, збиратись і висказувати прилюдно своєї волі. Але ми не можемо повірити, щоби Відень відгороджений був китайським муром від Рідного Краю і щоби з поодинокими членами Національної Ради нік не можна було знести ся і засягнути їхньою опіні. Нам здаєть ся, що центр дієвної визвольної роботи знаходить ся в краю і країни не багато залежить на тім, хто у Відні буде грати ролу диктаторів, чи сам Петрушевич, чи разом з кількома "парламентаристами". "Диктатура" не сягає дальше гуртка віденських комедїантів і тільки доти вони гратимуть комедію, поки американські Українці не перестануть їм посылати гроши на "ротуюк".

Американські Українці переконані, що треба "звизволяти" віденський мур, наслідок, що з грошей вислазаних ними до Відня, Рідному Краю хсна нівого. В Америці, у веденні бізнесу, є значий, як що хтось веде якийсь інтерес до другого, то найкраще зробить "фіфті-фіфті" т. є. пів-на-пів. Отже, що пані з Відня зібрани між "Братами Американцями" гроші на допомогу рідній землі в боротьбі о волю, то повинні були, після американського звичаю, половину вяти собі за труд, а другу половину дати тим, в чім імені робили бізнес. Даж-ж за кождо зібрану тисячку 63 центи або неїлово одного денїта за кождих 15 доларів, даруйте, то не по християнськи, не по буржунськи, і навіть не по циганськи.

Видно, то се не наш Рідний Край, і сварка між паном "диктатором" і його "міністрами" з одної сторони та групою недовольних кандидатів на міністри з другої сторони, то не жадна визвольної боротьби і на то хіба не треба віни "звинити" віденському уряду-огороженню. І так само американським Українцям не має причини плати ся у віденське білге панго. Панамо воно висне і сїду не кинє ніякого.

Ті стрічки пишу не тому, щоби бонронти Петрушевича, бо він не так провинив ся як осмінив ся зі своєю диктатурою. Але не можна оправдати прихильних і неприхильних йому міністрів і кандидатів тільки міністрів, котрим в голові тільки портфель і американські долари, а не народна справа.

Кажуть, що пропаганда української справи на англійській, французській і других мовах нема. Чому саме? Адаже рійні панове міністри мають час писати сяжені статї до українських газет в Америці і то на одну, нуду аж до омерзения тему, на примір, про справу Галиччини в варшавській Ліги Націй, а написати якусь провагандно стію або брошуру не мають часу? Чи може нема грошей, щоби їм заплатити? А Національній Польщані в сумі 110 тисяч дє? А що-ж роблять "панове" міністри "амбасадорі"? Знаю саме, що побирають високі пенсії? Чи тільки за те, щоби зібрати гроші і їх записувати та спарити ся шість пропаганд? А не "міністри" що роблять і що ліпшого думають робити в майбутньому, коли прийдуть до "вадани на місце "кляки"? Чи то саме що я "кузники"?

Бідз з "міністрами": — не добре лити воду в баяру, коли хата горить.

Вказавши господице з тими "вашими міністрами" у Відні. Ані кляпчик лемат не мають в посяданю, а дурь ся, що аж страх. Міністри справ внутрішніх і закордонних; скарбу і війни; преси і пропаганди; за порозумін з краєм і порозуміння з сїмими таки міністрами між собою; справедливости і злодійства. І тільки то все має роботи, що не знають, хто до чого компетентний або ні. Шість "пропаганд" ведуть і нікого не інформують, бо нікто не знає про що і кого інформувати. Всюди їдуть голїурч і всюди оскажуть великі "здобутки". Де не покажуть ся, все пенші, що галицька справа "стоїть добре", тільки нікто їх не забірає з Відня і не завоинь до Львова.

І доїти буде галицька справа у Відні добре стояти, доки американські Українці будуть до Відня посылати гроші. Як-же перестануть і замість слати прямо до Рідного Краю, то в наддунайській столиці справа поусуєть ся, "міністри" там помешає, а політичні ся справа на місці в Галичці і там побільшаєть ся дієсна, визвольна робота.

На закінченє скажу, що невизнєту ані Петрушевич, ані його "уноважених", що дають себе опухувати, за не водити і з тої влади. В часі, коли їх рідна хата горить, вони не мають лити коповку води на вогонь, ають її в баяру.

Пора вже подумати над тим, чи не краще поїдуть робітникам, котрі дїюють краще основні від визвольну хату у Рідному Краю, ніж "міністри", котрі у Відні сварять ся за "диктатуру", "парламентаризм" і за американські долари, а про рідну землю ані не думають.

Не "галицькі міністри" а Відня повинні дїювати Галиччині і не з Відня посылати ті 302 центи за кождо зібрану в Америці тисячку доларів, а де завпаки, Галиччина повинна пригадати пани міністрам, що вже минає чотири роки як Відень перестав бути її столицею і що робота "уноважених" не варт ані того, що вони дають тепер на визві Галиччини із зібраних в Америці грошей.

Обсерватор.

КУСТАРНА КООПЕРАЦІЯ НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Кустарна промисловість в Україні до імперіалістичної війни була досить значною галуззю народного господарства: тут працювало біля 300 тисяч осіб.

Війна дуже пошкодила кустарним промислом. Найкраща, найпридатніша половина кустарів-селян відійшла від праці.

Визволене кустарництва від буваєть ся досить швидкими кроками, як уже зараз на Україні була досить значною галуззю народного господарства: тут працювало біля 300 тисяч осіб.

Війна дуже пошкодила кустарним промислом. Найкраща, найпридатніша половина кустарів-селян відійшла від праці.

Визволене кустарництва від буваєть ся досить швидкими кроками, як уже зараз на Україні нараховуєть ся з відомості Укркустарспілка около 170 тисяч кустарів. Вони по виробничтвм розподіляють ся так: шерстяне виробництво — 50.000 осіб, деревне — 35.000 осіб, скотар. — 20.000 осіб, метал. — 10.000 осіб, хем.-метал. — 8.000 осіб, хемічн. — 5.000 осіб і ин. — 8.000 осіб.

З губерний, Подільська має найбільш розвинену кустарну промисловість, яку обслуговує 40.000 осіб, за нею йдуть: Чернігівщина, Волинь, Миколаївщина, Поділля і Харківщина.

Зараз управління Українскустарспілки, вибране на зїзді промислової кооперації кустарних промислів, провадить велику працю по кооперовано всі кустарної промисловости України: воно постачає своїм об'єднаним сировину і знарядя продукції, розподіляє замовленя і керує збутом виробів.

Спілка кустарних промислів винускає до 32 відс. всієї української продукції, при чому металева, деревообробча, хемічна, тальська і шкіряна галузи їдуть на задоволенє внутрішніх потреб, а мистецька промисловість розрахована на зовнішній ринок.

Мистецька українська промисловість має глибоке корінє і поширена переважно в галузі ткацтва. Потрібно відмітити виробництво шовкових ткачин на Подільщині і Київщині. Значне місце у виробничтві посідають рійні вироби з дерева. Всі ці вироби користують ся великим збутом в Західній Європі, а також в Америці.

Зараз Українскустарспілка має намір оживити вивіз виробів кустарної промисловости за кордон.

Українське шкільництво на окраїнах.

Під таким наголовком пише "Robotnik" з 23. вересня про страшний стан українських шкіль і освіти на Волині. Масово звільнено вчителів-Українців на ділі на цілій Волині і Полісся немає ні одної середньої школи з українською мовою навчання. Справа кінцесї на українську прогімазію у Володимирі-Волинському зволкаєть ся кураторію вже два роки, перешодчи десятком інстанцій у Лїську та й навіть Варшаві. Нічому дивувати ся, що українське населенє, яке творить на Волині 80 проц., є страшенно огрічене, глядячи, що на кільканиають польських державних шкіль, нема ні одної української, та й приватної гімназії не дозволяєть ся відкрити.

ВІДЛІЛ УКР. РОБ. ДОМУ В ІСТ КИЛДОНАН
— устроє —
В СУБОТУ, 21-го ЖОВТНЯ ВЕЛИКИЙ МАСКОВИЙ БАЛЬ
з ріжними ориґінальними несподіванками.
Першорядні масковані тини одержать перші нагороди. Тому приходить всі громадо і каміче своїх знакомих а певно не пожалуєте.
ПОЧАТОК О ГОД. 7.30 ВЕЧ.
Вступ 35 центів.
Першорядна музика.

ЗАБАВА В ДОХІД "УКРАЇНСЬКИХ РОБ. ВІСТЕЙ"
Заходом Віддїлу Женщин-Робітниц при У.Р.Д. в Вінівці відбууть ся в неділю, дня 22 жовтня в Укр. Роб. Домі в Іст Килдонан

ВЕЛИЧАВА ЗАБАВА.
На забаві буде пригравати першорядна музика як також будуть смачні перекуски. Вступ за збіркою рійні на розігравку в користь "Укр. Роб. Вїстий", яка відбуде ся в місяцю листопада.

КУСТАРНА КООПЕРАЦІЯ НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ.
Вступити до "У.Р.В.", повинні вирівнати свій довжок, а ті, що до сеї пори не були передплатами, повинні ним стати.

До праці товариші! Читайте і приходіть на наші лекції, котрі відбувають ся кождо неділі в домі ім. Тараса Шевченка. Заряд Відд. У.Р.Д.

ПОШУКУЮ в дуже важній справі своїх країни Івана Чибрика, Василя Винищука і Лєса Оробица, а севд Залуча, поїт Ситин, Галиччана. Давнішні працювали в Алберті. Хто з товаришів знає би їх адреси або вони самі хай напишуть до мене на саїдуочу адресу:
John Szkurhan,
Fabyan, Alta. (84)

ПОШУКУЮ свого сина Стефана Бродовського, який в 1921 р. перебував в Семі Салінського в Джебурґ, Саск. Хто подає би мені його адресу той дає \$2.00 нагороди.
Hipolit Brodowski,
Rosthern, Sask. (84)

В СВІДОМОСТІ НАША СИЛА!

ЧИТАЙТЕ І ЗАМОВЛЯЙТЕ НАЙНОВІШІ КНИЖКИ В РЕДАКЦІ "УКР. РОБ. ВІСТЕЙ":

Історія Культури	\$2.50
Азбука комунізму	1.25
Шлях до влади	.50
Фізіка нації і національної незалежності	.35
Історичний матеріалізм	.35
Богі	.25
Фабричні розмови про економію	.25
Світлова революція	.25
Тези і резолюції III Конгресу Комінтерна	.25
Капіталізм і робітничтво в Індії	.25
Маркс і Енгельс про диктатуру пролетаріату	.20
Марксизм і Дарвінізм	.20
Земля обітована	.20
Розкази про сили природи, ч. I.	.20
Перший Буквар Комуніста	.15
Розбійте кайдани	.15
Як фермер може дістати весь плід своєї праці	.15
Розмова про фізику	.15
Основні засади комунізму	.15
Комунізм і кооперація	.15
Промова на суді	.15
Двоногий	.15
Введенє в національну економію	.15
Революційні пісні	.15
Як Галиччани втягнули в контрреволюцію	.10
Що таке радян. власть і як вона будуєть ся	.10
Провідники революційного руху на Україні	.10
Парська Комуна	.10
Боротьба за іstownє	.10
Розкази про сили природи, ч. II.	.10
Сучасне становище сільського госп. на Україні	.10
Хто такі комуністи і Причта про воду	.10
Про правду і неправду віру	.10
Третій Інтернаціонал і його історичне значінє	.05
Диктатура пролетаріату	.05
Хто такі комуністи і чого вони хочуть	.05
Світлова Радянська власть	.05
Комунізм і Радянська Україна	.05
Межи людиною та машинною	.05
Ново-полїтика Світоської Росії	.05
Заводяча Спілка Комук. Молодши	.05
Піп Панкрат і тітка Доміна	.05
На чім бої справедливість	.05
З історії царя-голода	.05
Фермер і робітник	.05
В кітках розпусти (драма в 5-ох діях)	.05
Ми і вони (народна драма в двох діях)	.05
Перед бурєю (драма в 4-ох діях)	.05
Базар (драма в 4-ох діях)	.05
Миларієвни (драматичний ескіз в одній дії)	.05
Гаймороне (драма в 3-ох діях)	.05
Страйкер (драматичний образ)	.10
Журнал "Голос Праці" чч. 1, 2, 3, 4, 5 і 6 по	.25

Замовляєть разом з грїшми посилаєть на адресу:
Ukrainian Labor News
Cor. Pritchard & McGregor Sts., — Winnipeg, Man.